Vanda

Andra delårsrapporten för 2026 för tiden 1.1–31.8.2026

VD/6692/00.01.02.01/2026

PT/MR/PK/AP

I enlighet med anvisningarna för verkställandet av budgeten får stadsstyrelsen och stadsfullmäktige rapporter om utfallet av budgetanslagen och de bindande målen tertialvis för januari–april, januari–augusti och för hela året i samband med bokslutet. Den andra delårsrapporten för 2026 har utarbetats utgående från läget 31.8.2026.

Omvärldens utveckling

År 2026 har Finlands ekonomi gradvis börjat öka efter en lång svag period, men återhämtningen är fortfarande långsam och den är förenad med stor osäkerhet. Den ekonomiska tillväxten stöds av en starkare export, ökade investeringar och en gradvis förbättring av köpkraften. Å andra sidan hämmas den ekonomiska utvecklingen av geopolitiska spänningar, osäkerheten på energimarknaden, riskerna i världshandeln och det svaga läget i de offentliga finanserna. En central fråga är bland annat hur stigande räntor kan påverka den spirande tillväxten. Å andra sidan skulle en minskning av de geopolitiska spänningarna bidra till tillväxten.

Enligt Statistikcentralen ökade Finlands bruttonationalprodukt med 0,4 procent under det andra kvartalet 2026 jämfört med det föregående kvartalet. Särskilt export och den privata konsumtionen samt investeringar har bidragit till tillväxten. Exportvolymen ökade med hela 5,7 procent.

Enligt en prognos som publicerades av finansministeriet i september 2026 ökar Finlands ekonomi med cirka 1,6 procent 2026, cirka 1,8 procent 2027 och cirka 1,5 procent 2028. Bakom tillväxten ligger en starkare export, ökade investeringar och en gradvis återhämtning av den privata konsumtionen. Särskilt investeringar i datacenterindustrin, den gröna omställningens industri och försvarsindustrin väntas stödja tillväxten under de närmaste åren.

Situationen på arbetsmarknaden är fortfarande svår. Enligt Statistikcentralen var trenden för det relativa arbetslöshetstalet cirka 10,5 procent i juli 2026. Arbetslösheten har fortsatt att vara hög, även om de ekonomiska utsikterna har förbättrats något. Finansministeriet uppskattar att arbetslösheten gradvis kommer att minska i takt med att ekonomin återhämtar sig, men utvecklingen är långsam.

Utsikterna för den kommunala ekonomin kommer att vara utmanande också 2026. Kommunernas skuldsättning fortsätter, investeringsbehoven är fortfarande stora och den kommunala ekonomin är mer känslig för konjunkturväxlingar än tidigare. Enligt Kommunförbundets ekonomibarometer 2026 riskerar kommunernas skuldsättning att öka, och en förbättring av produktiviteten ses som en central anpassningsåtgärd.

Kommunernas ekonomi påverkas samtidigt av flera strukturella förändringar. Överföringen av sysselsättningstjänsterna till kommunerna har ökat kommunernas finansieringsansvar särskilt under den höga arbetslösheten. Arbets- och näringstjänsternas ekonomiska överföringskalkyler baserar sig på läget 2023 och de dåvarande arbetslöshetssiffrorna. Arbetslöshetsläget har försämrats avsevärt sedan dess, och bland annat i Vanda ligger arbetslöshetssiffrorna nu på en rekordhög nivå. Dessutom leder löneförhöjningarna, investeringsbehoven och stigande kostnadsnivåer till ökade utgifter.

Även om skatteinkomsterna beräknas öka i takt med att den ekonomiska konjunkturen gradvis förbättras, kvarstår en betydande obalans mellan inkomster och utgifter i kommunernas ekonomi. Enligt finansministeriets bedömning måste kommunerna fortsätta med sina egna anpassningsåtgärder och genomföra reformer som förbättrar produktiviteten för att trygga finansieringen av tjänsterna.

I slutet av 2025 hade Vanda 252 956 invånare. Befolkningen ökade med knappa 1 700 invånare, vilket var 2 140 personer färre än året innan. Minskningen av befolkningstillväxten berodde till stor del på den minskade invandringen. Vanda fick ett inflyttningsöverskott på 1 720 personer från utlandet, vilket var närmare 1 900 personer färre än 2024. Den inhemska nettomigrationen var negativ, eftersom det flyttade 650 fler personer från Vanda till andra delar av Finland än vad det flyttade från andra delar av Finland till Vanda.

I juli 2026 bodde 76 800 personer med ett främmande modersmål i Vanda, vilket var 30,3 procent av hela befolkningen. Befolkningen i Vanda har ökat sex år i rad enbart tack vare personer med främmande språk som modersmål och samma trend ser ut att fortsätta 2026. Under januari–juli innevarande år har antalet personer med främmande språk som modersmål ökat med 1 135 personer, medan antalet personer med inhemska språk som modersmål har minskat med 500 personer.

Befolkningstillväxten har avtagit i början av 2026. Enligt Statistikcentralens förhandsuppgifter hade Vanda ett invånarantal på 253 600 personer i juli 2026. Befolkningen har under januari–juli ökat med 635 personer, vilket var hälften färre jämfört med samma tid i fjol. Den avtagande befolkningstillväxten har också beaktats i stadens nya befolkningsprognos. Befolkningen beräknas öka med i genomsnitt 1,1 procent per år under det följande årtiondet, medan motsvarande siffra i prognosen som beräknades 2025 var 1,5 procent. På hela stadens nivå är skillnaden mellan dessa prognoser cirka 6 500 personer 2030.

I juli 2026 var 21 100 av Vandas invånare arbetslösa och arbetslöshetsgraden var 15,7 procent. Arbetslösheten ligger verkligen på en hög nivå, eftersom det bara var i början av coronapandemin 2020 som antalet arbetslösa eller arbetslöshetsgraden var högre än så här. Det har funnits en tydlig uppåtgående trend i arbetslösheten från och med sommaren 2023. I juli 2026 var antalet arbetslösa 1 600 fler än vid motsvarande tidpunkt 2025 och hela 3 600 fler än 2024. Enligt arbets- och näringsministeriets arbetsmarknadsprognos förutspås antalet arbetslösa arbetssökande 2027 minska i alla andra landskap utom Nyland och Kymmenedalen, där antalet fortsätter att öka. Först 2028 beräknas antalet arbetslösa arbetssökande börja minska även i dessa landskap.

Långtidsarbetslösheten har ökat sedan oktober 2023, med undantag för några enstaka månader. Antalet långtidsarbetslösa har redan en längre tid legat på en historiskt hög nivå och i juli 2026 fanns det 8 600 långtidsarbetslösa i Vanda. Även ungdomsarbetslösheten har ökat i Vanda under de senaste åren, även om ungdomsarbetslösheten visar en säsongsvariation beroende på årstiderna. I juli 2026 uppgick antalet arbetslösa under 25 år till hela 2 750 personer, vilket redan närmar sig coronatidens siffror. Arbetslöshetsgraden bland unga var 22,5 procent.

I juli 2026 var arbetslöshetsgraden i kommunerna i Helsingforsregionen högst i Vanda (15,7 %) och lägst i Sibbo (7,8 %). Arbetslöshetsgraden i Vanda var också högst i hela Nyland. I jämförelsen mellan de sex största städerna var arbetslösheten i Vanda på medelnivå, eftersom arbetslöshetsgraden varierade från 17,1 procent i Tammerfors till 12,7 procent i Esbo.

Under de två första tredjedelarna av året påbörjades byggandet av knappa 150 bostäder. På en så här låg nivå har antalet påbörjade bostäder inte varit på 20 år. År 2025 inleddes byggandet av över 420

bostäder ännu under januari–augusti. Av dessa påbörjade bostäder var över 300 i flervåningshus. Under motsvarande period år 2026 har antalet påbörjade bostadsbyggnadsprojekt varit betydligt färre, och antalet påbörjade bostäder i flervåningshus har sjunkit till endast 45 bostäder.

Försäljningen av nya bostäder i Vanda stod nästan helt stilla under den andra tredjedelen av 2026. Endast ett tiotal nya flervånings-, rad- och egnahemsbostäder såldes, medan motsvarande antal året innan var omkring tre gånger så stort. Priserna på gamla bostäder sjönk med knappt sex procent under de första sju månaderna av 2026, jämfört med motsvarande period året innan. Också försäljningsvolymen för begagnade bostäder beräknas ha minskat lika mycket.
Under de två första tredjedelarna av detta år beviljades drygt 560 bygglov för bostäder, vilket var 300 fler än under samma period förra året. Av de beviljade byggloven ligger knappa 430 bostäder i flervåningshus och resten i småhus. Inget av de flervåningshusprojekt som beviljats tillstånd i år har ännu gått vidare till byggfasen.

Utvecklingen av skattefinansieringen

Under januari–augusti 2026 har staden fått skatteinkomster på sammanlagt 392,6 miljoner euro (2025: 381,9 milj. euro), varav 289,4 miljoner euro i kommunalskatt (2025: 278,1 milj. euro), 51,3 miljoner euro i samfundsskatt (2025: 48,0 milj. euro) och 52,0 miljoner euro i fastighetsskatt (2025: 55,8 milj. euro). I hela landet har kommunerna i januari–augusti redovisat 5,9 procent mer i kommunalskatter jämfört med året innan, och i Vanda var ökningen 4,1 procent mer. Under det innevarande året ökar den redovisade kommunalskatten uppskattningsvis med sammanlagt omkring 5,5 procent i hela landet.

Kommunförbundet har uppdaterat sina ramar för den kommunspecifika beskattningen utgående från 2024 års beskattning som slutfördes i augusti, statistiken över hur de inkomster som är underställda förskottsinnehållning år 2025 utvecklats (förhandsuppgift), finansministeriets nyaste skatteprognoser samt den prognosticerade kommunspecifika befolkningsutvecklingen. Vanda beräknas få omkring 23,7 miljoner euro mindre i kommunalskatt 2026 än vad man utgått från i budgeten. Den största orsaken är fortfarande det svaga sysselsättningsläget, vilket har lett till att utvecklingsprognosen för löneinkomsterna har sänkts. Beskattningen för 2025 blir klar i oktober, en eventuell justering av utdelningsandelen samt storleken på november månads redovisning bekräftas när den slutgiltiga beskattningen är klar. I december justerar man även kommungruppens och kommunernas andelar av förskotten för 2026. Kommunförbundet uppdaterar nästa gång kommunalskatteprognosen för hela landet och de kommunspecifika ramarna i september när man vet riktlinjerna för statens budget.

I januari–augusti inflöt sammanlagt 51,3 miljoner euro i samfundsskatt till staden, vilket är en ökning på 6,9 procent jämfört med året innan. I hela landet uppgick motsvarande ökning i kommunernas samfundsskatter i jämförelse med året innan till en lite lägre nivå på 5,3 procent. Under det innevarande året ökar de redovisade samfundsskatterna uppskattningsvis med sammanlagt omkring 3,6 procent i hela landet. Vandas samfundsskatteinkomster förutspås överskrida budgeten (68 milj. euro) med cirka 3,4 miljoner euro 2026 på grund av att de inbetalda förskottsskatterna är högre än beräknat. Kommunförbundets prognos för samfundsskatten preciseras när den slutförda samfundsbeskattningens uppgifter för 2025 blir klara i november 2026.

I januari–augusti har staden fått in 52,0 miljoner euro i redovisad fastighetsskatt. Enligt prognosen skulle Vanda år 2026 få 111,0 miljoner euro i redovisad fastighetsskatt, vilket underskrider budgetprognosen med 6,0 miljoner euro. Enligt prognosen underskrider fastighetsskatteavkastningen inflödet av fastighetsskatter för 2025 med 6,9 procent. Fastighetsskatten har under innevarande år varit föremål för ett betydande antal skattejusteringar som hänfört sig till tidigare skatteår. Justeringarna gäller till största

delen sjukhusbyggnader och andra allmänna byggnader. Deras höjda åldersavdragsprocent försämrar betydligt inflödet av fastighetsskatter under innevarande år i flera kommuner, även i Vanda. Dessutom påverkas den historiskt svaga utvecklingen av fastighetsskatterna av att fastigheternas beskattningsvärden har sjunkit för första gången sedan statistikföringen började 2014. Detta påverkas av småskaligt nybyggande och en svag utveckling av återanskaffningsvärdena.
Prognosen ger vid handen att skatteinkomsterna kommer att underskrida budgeten med cirka 23,7 miljoner euro. Skatteprognoserna preciseras ännu i slutet av året.

Enligt Kommunförbundets statsandelskalkyl får staden 209,9 miljoner euro i statsandel för basservicen, 19,0 miljoner euro i ersättning för skatteförluster som åsamkats genom ändringarna i beskattningsgrunderna och 43,9 miljoner euro i finansiering för undervisnings- och kulturväsendet enligt undervisnings- och kulturministeriets beslut år 2026. Undervisnings- och kulturministeriets slutliga beslut kommer i slutet av året. Det beräknas att totalt 272,9 miljoner euro inflyter i statsandelar, det vill säga överskrider budgeten med 3,9 miljoner euro.

Driftsekonomin

Under januari–augusti uppgick stadens och fondernas verksamhetsintäkter till 255,0 miljoner euro, verksamhetskostnader till -757,6 miljoner euro, medan verksamhetsbidraget var -502,6 miljoner euro. Under januari–augusti har verksamhetsintäkterna förverkligats till 67 procent, verksamhetskostnaderna till 62 procent och verksamhetsbidraget till 60 procent i förhållande till budgeten.

Enligt prognosen ökar verksamhetsintäkterna till 383,8 miljoner euro och verksamhetskostnaderna till -1 186,3 miljoner euro före utgången av året. Verksamhetsintäkterna beräknas överskrida budgeten med cirka 3,6 miljoner euro. Verksamhetsintäkterna beräknas överskridas med cirka 2,3 miljoner euro inom verksamhetsområdet för fostran och lärande. Inom stadsmiljöns verksamhetsområde beräknas markarrendeinkomster och ersättningar för markanvändningsavtal samt försäljning av anläggningstillgångar överskrida budgeten. När det gäller försäljning av anläggningstillgångar torde försäljningen av de lokaler i Pejas sjukhus som staden äger till HUS-koncernen genomföras i september 2026. Verksamhetsintäkterna beräknas underskridas inom verksamhetsområdet för koncernledning och livskraft samt verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd.

Verksamhetskostnaderna underskrider enligt budgetprognosen med cirka 30,8 miljoner euro. Inom verksamhetsområdet för fostran och lärande underskrids utgifterna mest i de totala personalutgifterna inom småbarnspedagogiken, det vill säga utgifterna för den egna personalen beräknas underskrida rejält och kostnaderna för hyrd arbetskraft beräknas överskridas något jämfört med budgeten. Verksamhetsutgifterna för stadsmiljöns verksamhetsområde beräknas underskridas. Arbetsmarknadsstödets kommunandel beräknas för sin del överskrida budgeten på grund av det allt sämre sysselsättningsläget. Ökningen av verksamhetskostnaderna har hejdats inom alla verksamhetsområden genom anpassningar av ekonomin. Verksamhetsbidraget förutspås bli omkring 34,4 miljoner euro bättre jämfört med budgeten.

Enligt Kommunförbundets prognos från augusti beräknas skatteinkomsterna underskrida budgeten med 23,7 miljoner euro. Den negativa avvikelsen i Kommunförbundets skatteinkomstprognoser sedan beräkningarna hösten 2024 har varit exceptionellt stor särskilt när det gäller kommunal- och samfundsskatterna. I praktiken sänktes skatteinkomsterna i varje ny prognos jämfört med den föregående, ända fram till prognosen för juni 2026. I juni vände prognosen äntligen i en mer positiv riktning, så man kan anta att den nedgång i skatteinkomstprognoserna som pågått i flera år åtminstone

håller på att jämnas ut. Intäkterna från statsandelarna beräknas bli 3,9 miljoner euro mer positiva än budgeten.

De finansiella posterna förväntas praktiskt taget hålla sig inom budgeten. Räntekostnaderna beräknas överskrida budgeten (26,1 milj. euro) med cirka 2,0 miljoner euro, vilket är 7,4 miljoner euro mer än utfallet av bokslutet 2025. Stadens lånebelopp har ökat snabbt och kommer att öka även i framtiden. På grund av det ökande lånebeloppet kommer stadens ränteutgifter oundvikligen att öka i framtiden. De finansiella posterna håller sig dock inom budgeten, eftersom ränteintäkterna och andra finansiella poster beräknas överskrida budgeten.

I januari-augusti har av- och nedskrivningar verkställts för 78,9 miljoner euro och för hela året beräknas de uppgå till sammanlagt cirka 118,0 miljoner euro, vilket innebär att de överskrider budgeten med cirka 1,9 miljoner euro.

I den andra delårsöversikten för 2026 prognostiseras ett årsbidrag på 63,7 miljoner euro, vilket överskrider den beräknade budgeten med omkring 14,5 miljoner euro. Den dystra ekonomiska konjunkturen återspeglas fortfarande starkt i prognosen, även om prognosen är bättre än vad som beräknats i budgeten. Resultatprognosen utmynnar enligt den prognos som sammanställts i slutet av augusti i ett underskott på cirka 55,3 miljoner euro (i budgeten -67,9 milj. euro). Resultatet för 2025 var svagt i Vanda (räkenskapsperiodens resultat -79,7) och prognosen för 2026 är 25,4 miljoner bättre än detta, så det går i rätt riktning. Det finns äntligen tecken på en återhämtning i det allmänna ekonomiska läget i Finland, men läget i de offentliga finanserna är fortfarande svagt.

Investeringar

Inkomsterna i stadens och fondernas investeringsdel uppgick i januari–augusti till 9,1 miljoner euro, investeringsdelens utgifter till -234,5 miljoner euro och investeringsdelens netto -225,4 miljoner euro. Statens finansieringsandel för Vandaspåran för 2026 har ännu inte bokförts i inkomsterna.

Stadens och fondernas totala investeringsutgifter förutspås 2026 ligga på en nivå av 401,1 miljoner euro och överskrida investeringsanslagen i budgeten med runt 7,3 miljoner euro. Överskridningen beror på investeringen i Vandaspåran, där byggandet har framskridit snabbare än planerat och byggarbetena pågår inom ett stort område längs spårvägslinjen. Investeringsinkomsterna förutspås uppgå till 48,2 miljoner euro och investeringsdelens netto förutspås uppgå till -352,9 miljoner euro (budgeten -350,2 milj. euro). Största delen av investeringsdelens inkomster inflyter från statens finansieringsandel för byggandet av Vandaspåran.

Investeringsutgifterna beräknas i fråga om lös egendom underskrida med 0,9 miljoner euro och i fråga om byggnadsinvesteringar med 6,8 miljoner euro. Byggandets prognosändringar beror på att projektstarter skjutits upp och på förmånligare entreprenadpriser som avviker från förväntningarna. Övriga investeringsgrupper beräknas hålla sig inom budgeten.

Finansiering

Nettoupplåningen för 2026 beräknas uppgå till drygt 343 miljoner euro, och dessutom refinansierar staden amorteringarna på lånen för 2026, sammanlagt cirka 36,8 miljoner euro. Således kommer det innevarande årets bruttoupplåning att vara högst 380 miljoner euro beroende på den ekonomiska utvecklingen i slutet av året och stadens likviditetssituation. Stadens lånestock överskred återigen gränsen på en miljard euro i slutet av 2025. Lånestocken fortsätter öka kraftigt också under de

kommande åren, när förutom stadens övriga investeringar också projektet med Vandaspåran framskrider. Staden lyfte genast i början av året ett s.k. grönt lån på 100 miljoner euro och emitterade i juni ett masskuldebrevslån på 100 miljoner euro. Beloppet på upplåningen för 2026 bekräftas i slutet av året.

Likviditetssituationen har fortsättningsvis varit något bättre än prognosen, men skillnaden i förhållande till prognosen kommer sannolikt att jämnas ut före slutet av året. Likviditetssituationen beaktas i fråga om tidpunkten för när staden och dess bolag lyfter de långfristiga lånen. Det strategiska målet för hanteringen av kassaflödet är att trygga en tillräcklig likviditet på koncernnivå i alla situationer.

Stadsstyrelsen 5.10.2026 § 15

Tf. stadsdirektörens förslag:
Stadsstyrelsen beslutar att
a) anteckna den andra delårsrapporten för 2026 för kännedom och
b) föreslå att stadsfullmäktige antecknar den andra delårsrapporten för 2026 för kännedom.

Beslut:
Förslaget godkändes.

_____

Stadsfullmäktige 19.10.2026 § 8

Stadsstyrelsens förslag:
Stadsfullmäktige beslutar anteckna den andra delårsrapporten för 2026 för tiden 1.1–31.8.2026 för kännedom.

Beslut:
Förslaget godkändes.

Bilagor:
- Bilaga 1: Vanda stads andra delårsrapport för 2026
- Bilaga 2: De största dotterbolagens delårsrapporter 2/2026
- Bilaga 3: Rapportering av de bindande målen 2/2026

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information:
Matti Ruusula, ekonomi- och strategidirektör, tfn 043 824 9254, fornamn.efternamn[at]vantaa.fi
Päivi Kandolin, budgetchef, tfn 040 626 7613, fornamn.efternamn[at]vantaa.fi